

щодо ціни; фармакоекономічні оцінки. Зазвичай ці методи застосовують у поєднанні один з одним. Метод визначення витрат та фіксованого прибутку вимагає складних розрахунків, що належать до вартості виробництва окремих виробів та встановлення певної межі прибутку, що дозволяє досягти виправданого рівня цін на ці вироби. Органам з ціноутворення необхідна докладна та надійна інформація щодо витрат виробництва та надбавки компаній. Вони можуть вимагати такі дані, але надана компаніями інформація не піддається перевірці. Витрати та надбавки залежать від політики компанії: основні витрати на виробництво, дослідження та маркетинг можуть значно змінюватися від компанії до компанії. Якщо одна з них є дочірнім підприємством транснаціонального концерну, то стороннім майже неможливо отримати надійні дані про те, де і як виникають витрати та прибуток. Системи розрахунку витрат і фіксованого прибутку досить статичні і створюють проблеми для контролюючих органів та компаній, дозволяючи оперативно приводити ціни на конкретні вироби у відповідність із ринковою кон'юнктурою. При цьому компанії не мають стимулів підвищувати ефективність та вводити інновації, що сприяють скороченню витрат виробництва.

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПИТАННЯХ ЗДОРОВ'Я

Ковтун Є.Ю., Волкова А.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

У сучасних умовах доступності медичної і фармацевтичної інформації важливим є формування у суспільстві знань та розуміння, необхідних для правильного використання лікарських засобів (ЛЗ) задля забезпечення безпеки пацієнтів і сприяння раціональному споживанню ЛЗ. Саме формування фармацевтичної грамотності, як важливої частини загальної культури

здорового способу життя, допоможе пацієнтам приймати усвідомлені рішення про своє здоров'я, освідомити важливість консультації лікарів та фармацевтів, попередити помилки під час самолікування.

У світовій практиці сталою є діяльність з проведення оцінки рівня знань і навичок населення щодо здорового способу життя, раціонального використання ЛЗ з подальшою розробкою відповідних заходів з підвищення їх рівня.

Метою даного етапу дослідження стало визначення рівня обізнаності населення України різних вікових груп у питаннях здоров'я, враховуючи особливості самооцінки стану здоров'я, досвід використання лікарських засобів різних фармакологічних груп.

На основі результатів попереднього дослідження світового досвіду розробки і використання опитувальників для визначення рівня грамотності населення у питаннях здоров'я та особливостей використання ЛЗ, нами розроблено анкету, яка складалась із 30 питань, згрупованих у 4 блоки.

До опитування, яке проходило серед населення України у період з серпня 2021 р. до жовтня 2021 р. за допомогою поширення Google-форми у соціальних мережах, долучилось 1492 респонденти. Обробка результатів опитування здійснювалась за допомогою Google Таблиць та Microsoft Excel, методами логічного, порівняльного, графічного аналізу, а також узагальнення.

Під час аналізу респондентів було згруповано за віковою ознакою відповідно до теорії поколінь. Так, найбільш чисельними учасниками опитування стали представники покоління Y (1983-1996 рр.) – серед усіх опитованих їх частка становить 39,2%.

За результатами узагальнення відповідей респондентів визначено, що близько 80% опитованих оцінюють рівень свого здоров'я як «добре». Також було визначено, що найбільша кількість хронічних захворювань спостерігається у представників «покоління X» - 59,6% серед усіх відповідей респондентів, а найменша – серед представників «покоління Z» - 38,7%.

Звертають на себе увагу отримані результати щодо поширення самолікування населення. Так, визначено, що опитані не часто звертаються за консультацією до спеціалістів у питаннях здоров'я: лише 4% серед усіх опитаних постійно на зв'язку з лікарем, 18,3% часто консультуються, 77,7% рідко звертаються до лікаря. У цілому, опитані більше висловили довіру лікарям, ніж фармацевтам, так відповіли 90% респондентів.

Результати аналізу відповідей респондентів за другим блоком питань щодо особливостей застосування ЛЗ показали, що вибір ліків для домашньої аптечки у 35% респондентів викликаний гострими симптомами захворювань та у 31% опитаних – сезонними захворюваннями.

Також визначено, що для більшості опитуваних пошук інформації про ліки та її розуміння є «легким», про що зазначили 87,2% опитаних, або «дуже легким» – 7,4% опитаних. Даний факт пояснюється тим, що серед представників всіх поколінь, які брали участь в опитуванні, найбільша кількість респондентів має вищу освіту (83,5%).

Отже, можна зробити висновок про чітку залежність між рівнем освіти та рівнем складності пошуку та розуміння медичної і фармацевтичної інформації. Таку інформацію 42,6% опитуваних знаходять в Інтернеті, що є найбільш поширеним джерелом інформації за отриманими відповідями.

Таким чином, отримані результати даного фрагменту дослідження свідчать про взаємозв'язок між віковими характеристиками, рівнем освіти та рівнем обізнаності людей щодо власного здоров'я. Однак, можна виділити серед загрозливих чинників впливу на здоров'я та раціональність використання ЛЗ у сучасному суспільстві факт того, що кожний третій респондент перевагу віддає Інтернету як джерелу інформації про ЛЗ.

Відповідно актуальним є розвиток умінь розуміння і вибору достовірної інформації серед доступної у відкритих джерелах, що сприятиме формуванню правильних відносин між пацієнтом та лікарем і фармацевтом.